

Historische Kring Maarssen

Voor erkend scharrelvee's

Slagerij
Dorresteyn
sinds 1882

Nassastraat 4
Tel. 0346 - 561219
Maarssen

RADIO - T.V.

ELECTR. HUISHOUDELIJK

+ VOORDEEL + VAKMANSCHAP

+ KWIEKE SERVICE

radio en t.v. speciaalzaak

elektron

Nassastraat 9-11,
3601 BA Maarssen
telefoon: 0346-562081

Luna

Schilderstechnieken

Burg. Egginkstraat 53
3604 AP Maarssen
Mobiel 06-537 446 50
Telefoon 0346-573 305

bodyfashion

beenmode lingerie badkleding

Langegracht 55 ☎ 0346 575343 3601 AK Maarssen

Inhoudsopgave

- 66. Colofon
- 67. Van de redactie
- 67. Kringnieuws
- 68. Interview met Theo Schouten
- 71. Vechtkaners -deel 3-
- 80. Nieuw gebouw voor Rientjes-ULO
- 85. Eerst de heren deel 2 drieluik
- 90. Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk
- 91. Kaatsbaan deel 13
- 93. Een verdwenen watermolen
- 95. Uit de oude schoenendoos

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Colofon

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken onder nummer 301763120000.

Bestuur:

Bas Groenendijk, voorzitter
Ria Tijhuis, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 0346.575222
Ronald van Tongeren, penningmeester
Tineke Barneveld
Hans van Bommel
Henk Blaauw
Bert de Ruiter
Arie de Zwart

Lid van verdienste:

C.W.P. Bloemendaal (27-02-2003), drs. W. Smits (10-02-1994)

Erelid:

Mevr. M.C. Hatzmann-Scheltema (23-02-2006)
B. de Ruiter (21-02-2002)
J.H. Sagel (22-02-2001)
N. van Tricht (10-02-1994)
B. Visschedijk (26-02-2009)
Mevr. G.M. Willekes-van Putten (24-02-2000)
Mevr. A. Wolters-Dekkers (03-03-2011)
A. de Zwart (03-03-2011)

Redactie:

Bert de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen,
Tel.: 0346.563599, e-mail: bjruiter@ziggo.nl
(verkoop losse nummers) ISSN: 1384-0967

Ria Tijhuis, Bloemstede 434, 3608 VB Maarssen,
Tel.: 0346.575222, e-mail: riatijhuis@hotmail.com

Nelleke Hendrikse

Eugène van Diepen

Lidmaatschap:

Het lidmaatschap kost € 13 per jaar. Opzeggen kan alleen vóór het einde van het kalenderjaar. De lidmaatschapsbijdrage dient te worden voldaan d.m.v. de acceptgirokaart (maart/april). Voor meer informatie en aanmelden als lid van de Kring kunt u contact opnemen met Ronald van Tongeren, Wilhelminaweg 1a, 3603 CR Maarssen, tel.: 0346.556696, e-mail: rtongere@ziggo.nl
Eventuele stortingen op ons gironummer 2907376 t.n.v. penningmeester Historische Kring Maarssen.

Werkgroep archief/bibliotheek: Nel van Haften en Ria Tijhuis, e-mail: riatijhuis@hotmail.com

Werkgroep archeologie: Henk Blaauw, Bloemstede 193, 3608 TB Maarssen, tel.: 0346.562425

Website H.K.M.: www.historischekringmaarssen.nl

E-mailadres H.K.M.: bestuur@historischekringmaarssen.nl

Vormgeving en druk: Kaldenbach Grafische Producties - Maarssen, www.kaldenbach.nu

Van de redactie

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.

De inhoud van de artikelen is voor de verantwoording van de auteur.

U kunt kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 30 september 2011.

Kringnieuws

Excursie Haarlem

Zaterdag 21 mei jl. vond de zeer geslaagde excursie naar Haarlem plaats. De rustige busrit, het prachtige weer, de goede gidsen en het interessante centrum van de stad met z'n fraaie St. Bavokerk zorgden voor een excursie "uit het boekje", met als extraatje, op initiatief van de Tienhovense chauffeur, een gedeeltelijke toeristische terugrit door de Vechtstreek. Intussen wordt al weer gewerkt aan de voorbereiding van de excursie van mei 2012.

Jaarmarkt Maarssen-dorp

De Kring was weer present op de markt van 4 juni jl. Mede door het mooie weer werd het opnieuw een succes. De kraam van de Kring in de Nassaustraat mocht zich in heel wat belangstelling verheugen. Vooral de luchtfoto's van Maarssen van rond 1960 en 1990 en de verzamelmappen met boerderijen van Henk Blaauw trokken de aandacht. De verkoop verliep naar volle tevredenheid. En tenslotte is het nog prettig te kunnen melden dat enkele nieuwe leden werden ingeschreven.

Lezingenprogramma 2011-2012

Voor het komende seizoen heeft het bestuur het volgende programma voor de ledenavonden samengesteld. Alle lezingen vinden plaats op donderdagavond in De Open Hof, Kerkweg 60, aanvang 20.00 uur.

do 29-09-2011	Petra Doeve over Tuingeschiedenis rondom Doornburgh
do 08-12-2011	Jeroen van de Kamp en Herre Wynia over archeologie
do 12-01-2012	Hans van Bommel over het Merwedekanaal en de grote industrieën in Maarssen

do 08-03-2012

Na de pauze van de alg. jaarvergadering Juliette Jonker over Buitenplaatsen

do 19-04-2012

Bert van Tol uit Tienhoven over het ontstaan van het veengebied

Schenkeningen

Uit de nalatenschap van mede-oprichter van de Historische Kring, de heer Dick van den Berg, ontvingen we een aantal gegevens en publicaties waaronder bijzondere feiten m.b.t. de oprichting en de eerste jaren van de Kring. Mooie afbeeldingen van Maarssen, een originele protestbrief uit Maarssebroek uit 1900, ondertekend door de toenmalige inwoners, gericht aan het gemeentebestuur van Maarssen i.v.m. de gebrekkige straatverlichting in Maarssebroek, een aantal verzetskranten uit de Tweede Wereldoorlog en nog meer.

Eén van onze nieuwe leden, mevrouw Anneke de Zwart-Timmer uit Giessenburg, bedacht de Kring met interessante gegevens over Maarssen en het verzet, enkele boekjes over de historie van de Vechtstreek, het boek "100 jaar Gereformeerde Kerk in Maarssen", kranten en tijdschriften uit de 40-er en 50-er jaren. Dit alles uit de nalatenschap van haar ouders, de heer en mevrouw Timmer-Van Huisstede, die tot 1953 in Maarssen gewoond hebben.

Op de jaarmarkt van 4 juni jl. kregen we via mevrouw De Bree een mooi verzorgd fotoalbum over Bisonspoor.

Via de heer Han Brinkhof ontvingen we het archief van de transportwerktuigen fabriek L.T.F. die gevestigd was in de voormalige accumulatorenfabriek van Wolff aan de Zandweg bij de vroegere Van Lindebrug.

Namens de Kring alle schenkers hartelijk dank.

KOFFIE... THEO??

door: Tineke Barneveld

Het beroep van postbode leek altijd een beroep te zijn dat iemand zijn leven lang kon doen. Dat is echter allang niet meer zo. De traditionele postbode is uit ons straatbeeld verdwenen. Deels komt dat doordat mensen via internet communiceren en een andere belangrijke reden is de liberalisering van de postmarkt. TNT Post, sinds kort PostNL, heeft concurrentie van bv. Sandd en Select Mail, die hun bezorgers per bezorgd stuk betalen. Vandaag de dag worden postkantoren gesloten, de postgiro bestaat niet meer, op de postzegel staat een 1 of een 2 i.p.v. de waarde in euro's en de postbestelling wordt grotendeels aan de veel goedkopere parttime postbezorgers overgelaten.

Een ouderwetse postbode die 40 (!) jaar de post bezorgd heeft in Maarssen en omstreken is Theo Schouten. Met zijn vrouw woonde hij op de Looydijk, precies op de grens van Oud-Maarsseveen en

Tienhoven, in een huis dat hij "Wat een Geluk" noemde. Sinds een paar maanden is Theo verhuisd naar Maarssen-dorp. Theo heeft niet stilgezeten in zijn leven. Naast zijn baan is hij 36 jaar lid geweest van de vrijwillige brandweer in Tienhoven en heeft hij vele jaren een begrafenisonderneming gerund. Ook heeft hij een boekje met ansichtkaarten van Oud-Maarsseveen, Tienhoven en Breukeleveen uitgegeven. En velen kennen Theo Schouten als groot initiator van de prachtige museumboerderij Vredegoed in Oud-Maarsseveen.

Maar in dit periodiek vertelt hij over de tijd dat hij als PTT-beambte met plezier een kaart bezorgde voor de verjaardag van ome Piet, een brief van uw geëmigreerde zuster uit Canada, een vakantiegroet uit Domburg en een brief van uw verloofde die gelegerd was in de kazerne van Schaarsbergen.

Theo Schouten is geboren in 1936 op de Looydijk nr. 19. Zoon uit het grote gezin van kapper Gijs Schouten. Als jochie van zeven jaar hielp hij met het inzepen van de klanten die zich lieten scheren door zijn vader. In de kapperszaak werd veel gekletst en deden nieuwtjes de rondgang. Daar ontstond bij Theo de belangstelling voor wat mensen vertelden.

Zijn eerste baantje na de lagere school was magazijnbediende bij melkfabriek Sterovita in Breukelen. Zijn dienstplicht vervulde hij bij de Koninklijke Marine. Toen hij 20 jaar was, solliciteerde hij bij de Post en werd hij aangenomen in Westbroek en Maartensdijk. De PTT was een prima werkgever, met een vast salaris en goede regelingen. Er was een rangensysteem: als je weer een stapje hoger kwam, kreeg je er een streepje bij op je kraag en een periodieke verhoging.

Postbezorgen is prachtig werk, vindt Theo. Hij houdt van contact met mensen, is erg geïnteresseerd in hun levensloop en in hun familie verhalen. Hij kan goed luisteren. Maar nooit verhalen doorvertellen, anders verlies je het vertrouwen van mensen!

Theo bracht de post rond op de fiets, dat vond hij

heerlijk! Je had dan direct contact met mensen. Even kletsen met iemand die zijn tuin aan het schoffelen was of buiten zijn huis stond te schilderen. Als een boer zijn varkens ging voeren, liep hij even mee de schuur in, altijd gezellig om even te kijken naar de beesten.

Het was een vrij leven, je kwam overal, je zag van alles en als de post maar besteld werd kwam het er niet zo op aan hoelang je over je wijk deed. Regelmatig had hij ook kantoor dienst, moest hij achter het loket werken op het postkantoor, maar het liefst deed Theo de bestelling. De post was altijd een welkome gast bij de mensen!

Zijn dagindeling: Om 04.30 uur op, om 05.00 uur begon de werkdag. Kachel aansteken op het postkantoor op de Raadhuisstraat. Dan kwam de postauto uit Amsterdam. De post werd gesorteerd in de grote steden en kwam in postzakken aan op het postkantoor in Maarssen. Hier werd de post voorgesorteerd op de wijken Westbroek, Maarsseveen, Tienhoven, Oud-Zuilen en Maarssen-dorp. Daarna kwam het instraten: de post werd in straatvakken verdeeld. Vervolgens het postzetten: op nummering sorteren. De straten werden in bundels gebonden en om 08.30 uur ging je de straat op. Er waren acht wijken in Maarssen en je rouleerde met je collega's. Theo had het liefst de buitenwijken, maar ach, eigenlijk waren alle wijken plezierig. Je wist waar een kindje was geboren en ook wie er bij haar echtgenoot was weggegaan. Er is hem wel eens gevraagd: "Theo, ik wil bij mijn man weg, als je klaar bent met de postauto, kun jij mijn spullen dan brengen bij..." Kijk, daar kon je niet aan beginnen hè!

Als je vroege dienst had moest je zelfs om 03.30 uur beginnen: de buslichting verzorgen. Op je fietstie heel Maarssen door al die brievenbussen legen. In de winter viel dat niet mee hoor! Op het postkantoor die post stempelen, want die moest weer met de postauto mee het land in. De late dienst was tot 20.30 uur: bedrijvenpost, port betaald, pakketpost nawegen. In het begin waren er nog twee postbestellingen per dag, een vroege bestelling en nog een om 15.00 uur. En zes dagen per week natuurlijk.

Ontelbare koppen koffie dronk Theo! Sterke koffie, lauwe koffie, slappe koffie, koffie die steeds werd

opgekookt... 16, 17 koppen koffie op een dag was niks! Honger had hij 's avonds nooit, te vol van de koffie. En tijdens de koffie kwamen de verhalen: brief van zus Alie uit Winterswijk, ze kwam met de Kerst logeren. Brief uit Australië van een dochter die binnenkort zou bevallen, tante Miep was geopereerd aan haar galblaas en lag in het ziekenhuis in Deventer. Luisteren! Ach, de mens is van nature nieuwsgierig en het contact was zo aardig. En als je geen tijd had voor een bakkie, deed je de mensen pijn, ze voelden zich afgewezen. Dat kon hij niet over zijn hart verkrijgen!

Met de feestdagen werd er soms een haas over de post gestuurd als relatiegeschenk, of iets anders lekkers. Een mevrouw uit Hollandsche Rading kreeg met Kerst een banketkrans toegestuurd van een bedrijf uit de hoofdstad. De doos was al wat beschadigd, maar zijn baas had gezegd: "Theo, reik hem maar aan, doe er een sticker op: 'pakket beschadigd te Maartensdijk ontvangen'". Fietsen door de polder, het was koud en de banketstaaf rook zo lekker. Ik nam een hapje, twee kilometer verder nog maar een stukje, bij de volgende bocht nog een hap... Het ding zag er niet meer uit, een doos vol kruimels. Toen ik hem bij mevrouw aanreikte met de verontschuldiging over de gehavende verpakking, zei ze: "Ach, zo kunnen ze zo'n banketkrans toch ook niet versturen! Ik zal ze eens bellen in Amsterdam."

Postbodes en bijtende honden: het is Theo één keer overkomen: Langs de Vecht, hij stapte van zijn fiets en rrrang, een hele grote zwarte hond hing aan zijn uniformjas. Zwart met rood afgebiesd, een hele lap uit zijn jas gescheurd! Theo heeft het onzichtbaar laten stoppen, de mensen van de hond hebben het keurig betaald hoor. Maar hij heeft wel altijd ontzag gehad voor grote honden!

Verrekenpakketten van Neckermann of Wehkamp. Als de mensen niet thuis waren, zette Theo het pakket in de schuur en schoot het verschuldigde bedrag vast voor. Tijdens de ronde nam je de lege pillendoosjes voor dr. Smitt mee - en leverde ze gevuld weer af bij de patiënten. Aangetekende stukken - niet thuis? Af te halen bij postbode Theo op de Looydijk. 't Bespaarde de mensen een ritje naar Maarssen.

Vroeger, jaren '50 en '60 werd de AOW door de PTT contant uitbetaald bij mensen die geen giro-rekening hadden. Ach, de mensen waren soms zo arm... Theo telde het geld uit, legde de bankbiljetten over de hele tafel uit: 272 gulden. "Theo, Theo, zoveel geld...Ik ken de hele Herenweg er wel voor kopen!! Hier, neem mee" en mevrouw schoof hem 2 gulden toe.

Tegen een oud mensje ergens in de polder: "ik heb weer AOW voor u hoor!" Het groezelige vrouwtje, vette haren, haar armen gekruist over haar enorme gemoed en haar glunderende gezicht: "wat een geld, wat een geld!"

Meestal werd de AOW uitgeteld in de mooie kamer. Theo legde al het geld uit op het pluche tafelkleed, er werd getekend voor ontvangst en dan: "kom, we gaan koffiedrinken in de keuken, van dat geld heb niemand niks van nodig". Sommige oude mensen verstopten hun geld, onder het vloerkleed, achter het dressoir, achter de kast op zolder.

Je had soms veel geld bij je hoor! Incasso's die geïnd moesten worden, de kwitanties en het saldo van de zegelverkoop. Vooral op dagen dat de AOW uitbetaald werd, liep je op straat met 10 tot 11.000 gul-

den! Je douwde het gewoon in de binnenzak van je uniformjasje. Bang voor diefstal of overval?? Ben je gek, je dacht er niet eens aan! Aan het eind van de dag controleerde de Chef Bestelling, meneer Samson of de financiën klopten. Als het in orde was, werd het afgetekend, klaar!

Je was beëdigd ambtenaar. Je moest je taak als een goed ambtenaar uitvoeren. Uiteraard mocht je de post niet lezen, als je een krant even uit het adresbandje haalde om de voorpagina te lezen, kon je strafdienst krijgen. Maar je wist zoveel! Hele familieruzies werden per briefkaart uitgevochten!

Een brief kostte 12 cent, een briefkaart 8 cent, de mensen letten toch op de kleintjes. Dan maar een briefkaart om je broer de mantel uit te vegen! Het was voor een postbode soms moeilijk om het niet te lezen!

Je kende de politieke voorkeur van de mensen; wie er abonnee was van de VPRO, de AVRO, de KRO of de NCRV. Je wist wie er maandelijks het sexblaadje Candy ontving in de 60-er, 70-er jaren. Discreet verstuurd in een anonieme envelop. Je bezorgde de post en je zag de mensen kijken: "hij zal toch niet weten wat ik lees..."

Bij tante Betje Schieveen, een weduwwrouw in de Dorpsstraat in Oud Zuilen dronk Theo ook koffie. 'n Verhaal van haar, verteld in de jaren '70, 't mens had het er nog moeilijk mee:

Betje werkte in de keuken bij Baron van Tuyll van Serooskerken. Ze waren doodarm en haar man Melis was ziek. Hij piepte net zo hard als de zware kruiwagen waarmee hij klei vervoerde op de pannbakkerij. En elke dag toch maar weer naar die panoven! Betje kwam in de kelder van het slot waar de appels en peren bewaard werden, fruit ja én de karbonades. Twee karbonades verborg Betje in haar onderrok. Voor haar man. Ziek van de zenuwen liep Betje die avond over het laantje naar huis. Als de barones het gemerkt had, konden ze het dorp wel verlaten... Twee dagen lang bakte Betje een karbonade voor haar man, zelf opeten wilde zij ze niet. "Hoe kom jij aan die karbonades", vroeg Melis. "Geld overgespaard" zei Betje. Haar man was al jaren dood, het verhaal speelde zich 35 jaar eerder af, maar nog kon Betje griezelen van de spanning, zo verschrikkelijk bang was ze geweest dat de diefstal ontdekt zou worden.

Aan het Zandpad bij de Vetfabriek, de oude Van Lingebrug was er nog, woonde op nr. 33 mevrouw Eggink. Een klein vrouwtje van de vroegere burgemeester Eggink van Maarssen. Als ik langs kwam met de post, tikte ze vaak met haar ring tegen het raam, kreeg ik twee sigaretten van haar. Dank u wel mevrouw, ik stopte de sigaretten in mijn borstzakje.

Ik rookte helemaal niet, maar ik wou haar niet teleurstellen.

Na een jaar, mijn vrouw mopperde wel eens want die sigaretten verpulverden natuurlijk in mijn uniformjasje, zei ik toch maar eens tegen haar dat ik niet rookte. "Lust je dan chocolaatjes??" Ik stond bij haar in de hal en bewonderde de prachtige oude prenten van Maarssen die er hingen en ik kreeg van mevrouw een koetjesreep. Na lange tijd, ik had de Cromwijkroute, kom ik op het postkantoor: Moest ik me vervoegen bij mevrouw Eggink. "Die kleine zwarte" had ze gezegd. Kreeg ik van haar uit de hal een prachtige ingelijste prent op perkament van het Eeuwfeest Ned. Onafhankelijkheid 1813-1913! Dat is toch geweldig aardig hè, die prent van de oud-burgemeester hangt nu bij mij in de hal!

Theo Schouten was een postbode in hart en nieren. Urenlang kan hij over zijn belevenissen tijdens de postbezorging vertellen, maar hij kijkt op zijn horloge, een horloge gekregen voor zijn 40-jarig dienstverband bij de PTT. Loopt nog als een zonnetje. Theo moet naar het museum, het boerderijmuseum waar hij zich uitermate thuis voelt. Zijn privé-verzameling boeren- en plattelandsgebruiksvoorwerpen heeft een plaats gekregen in museum Vredegoed. Theo is een man met oog voor kleine dingen en iemand die genieten kan van menselijke verhoudingen. Een boeiende man met veel passies.

Tineke Barneveld

Deel 3: De Vechtkanters: 1970 - 1990

door: Jaap Dirks

In 2011 zou de Maarssense wandelsportvereniging 'De Vechtkanters' 75 jaar hebben bestaan. De club werd echter per 1 januari 2010 opgeheven. De Historische Kring besteedt dit jaar aandacht aan de wandelsport in Maarssen met een vierluik over deze vereniging. Deze keer deel drie, de periode van 1970 tot 1990.

Topjaren

In de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw draaide de vereniging prima. Er was een vol wandelprogramma, men kreeg een steeds betere naam in Nederlands wandelland, maar zoals men beseftte: 'Naam maken is niets, maar naam houden is iets!' Men wandelde door heel Nederland, maar vooral ook bij verenigingen uit de eigen S.G.W.B.. De wandeltochten en

de gelopen afstanden werden door de leden keurig bijgehouden in wandelboekjes en voor de club was er een groot groepswandelboek dat door wandelleider Piet Dirks nauwkeurig werd bijgehouden. Het bestuur en leden vergaderden regelmatig; ook bij de bondsvergaderingen was de club vertegenwoordigd. Men oefende het zingen, trainde het wandelen en het uithoudingsvermogen en genoot volop van

gezellige clubavonden, excursies en uitgaansweekenden. Jaarlijks stonden er vaste activiteiten op het programma. Met een deel ervan begon men al in de 60-er jaren, maar in deze periode kregen die een groots vervolg. De vereniging groeide en bloeide en vierde een super gouden jubileumfeest in 1986, één van de hoogtepunten.

VK-weekenden

Nadat het eerste VK-weekend in 1969 naar Schiermonnikoog goed bevallen was, werden in de jaren

Rustpauze tijdens weekend

daarna ook de andere Waddeneilanden, Terschelling, Vlieland, Ameland en Texel, bezocht. Vervolgens besloot men alle, toen nog elf, provincies te gaan bezoeken, waarbij men kriskras het land doorkruiste. Zo bezocht de VK-club bijvoorbeeld in 1974 Drenthe (Dwingeloo), in 1977 Groningen (Termuntenzijl), in 1979 Friesland (Rys), in 1981 Overijssel (Haaksbergen) en in 1985 de eigen provincie Utrecht (Rhenen). Bij het 40-jarig jubileum in 1976 week men zelfs uit over de grens en bezocht men de Belgische Ardennen, vanuit standplaats Beauraing. Ook in 1986 ten tijde van het gouden jubileum ging men vanuit Noord-Brabant (Ossendrecht) de grens over naar België. De opzet van al deze weekenden was dezelfde. Maanden van tevoren waren voorzitter Dirks en penningmeester Schreiber al druk in de weer met de oriëntatie, contacten met VVV's en met daadwerkelijk een onderkomen te zoeken in de vorm van een groepsaccommodatie en later een hotel/pensioen. Per eigen auto werden hele dagtochten gemaakt om alles persoonlijk vooraf te zien en te regelen. De weekenden waren van vrijdagmiddag, later vrijdagochtend t/m

zondagavond. Vervoer ging per bus van de firma Verhoef uit Driebruggen. Dankzij eigen middelen uit de opbrengst van oud papier kon zo'n weekend de leden worden aangeboden voor een aantrekkelijke prijs, waarbij eten en drinken en entreegelden waren inbegrepen. Niet vreemd dus dat de bus jaarlijks vol zat met zo'n 35 leden. Gewandeld werd er in deze weekeinden niet veel. Wel reed men met de bus prachtige toeristische routes en bezocht men bijzondere musea, fabrieken, natuurgebieden, of steden en dorpen en kreeg men van gidsen en deskundigen veel achtergrondinformatie. Zo leerde men het eigen land steeds beter kennen! Steevast werd de zaterdagavond vrij gehouden voor een gezellige bingo met prijzen onder leiding van Anton Baas, en op zondagochtend konden zij die dit wilden naar de kerk. Niet-kerkgangers hadden dan vaak de tijd voor een wandelingetje in de omgeving van het hotel. Soms kreeg men ook iets bijzonders voor elkaar. Zo speelde de beiaardier van het beiaardmuseum in Asten het VK-clublied op zijn carillon en zorgde de hotelier in Termuntenzijl voor veel verse schol. Bij voorbaat hadden de leden al plezier bij de gedachte aan wat Anton Baas allemaal zou zien en weten te vertellen en men verheugde zich op de reisquiz die lid Jaap Dirks op de terugweg leidde.

Weekend 1977

VK-oudpapieractie

Menig Maarssenaar zal wel eens een VK-lid hebben zien lopen met een 'kartonkarretje' van de HEMA, of de oude bakfiets rond hebben zien rijden. Ook met auto's werden bij vaste klanten oud papier en karton opgehaald en naar de VK-oudpapierschuur gebracht. Na een korte start bij boerderij Mastenbroek, stond deze jarenlang op de hoek van de Am-

sterdamsestraatweg en de Bolensteinsestraat. Na het instorten van die schuur verhuisde men naar het terrein van kwekerij Van Vredendaal achter het Trefpunt, snel daarna kwam men in een leegstaand pand aan de Zandweg terecht. Ook dat was gedurende een flinke periode de uitvalsbasis en toen ook die moest worden verlaten, verbleef men de laatste jaren in een veel kleiner opslagschuurtje aan de Kuijperstraat. Maar in die ruim 20 jaar papier ophalen (hoeveel kilo's wel niet?) bleef de structuur hetzelfde. Maandagavond was de vaste papieravond en rond zes uur kwam een vaste kern van leden bijeen en in de benen (gemiddeld wel zo'n acht mannen en vrouwen!). Papier werd verzameld, uitgezocht, gebundeld en met een 'schatpenthoutje' van oom Kees Baas stevig vastgebonden en -in dozen of bundels- opgestapeld tot hoge bouwwerken. Het karton verdween in een antieke kartonpers om er als stevige balen weer uit te komen. Daarnaast moesten de auto's en de bakfiets worden uitgeladen.

Men werkte tot een uur of negen, in de wintermaanden bij het licht van een paar gasstallantaarns. Na afloop dronk men nog even koffie bij huize Baas-Bosch aan de Emmaweg. Zo eens in de maand kon er papier geladen worden door de firma Scherpenzeel. Papier werd gewogen en betaald. Dankzij een papiersubsidie van de gemeente Maarssen kreeg men zo extra inkomsten. Door deze middelen kon men de reiskosten voor alle leden laag houden en af en toe eens iets extra's doen op clubavonden. We zijn erg veel dank verschuldigd aan de leden die zich jarenlang belangeloos hebben ingezet bij deze

oud papieractie!! In het bijzonder willen we daarbij de volgende leden vooral noemen: Thomas Versteegt, Anton Renes, Cees Baas, Anton Baas, Adri-

Wandeling tijdens 35-jarig bestaan in 1971

aan van der Sluijs, Jaap Dirks, Lammert Boorsma, Piet Dirks, Ans Weijers, Louis van Houten, Janny en Martha Dirks, Wijnand en Bep Clements, Rinze en Tiny Nieuwhof en alle Maarssenaren waar we als vast adres papier mochten ophalen, of die het zelf kwamen brengen... bedankt!! In de jaren '90 zou er een eind komen aan het papier ophalen. Oorzaken? Voornamelijk de hoger wordende leeftijd van de leden. Daarnaast kwam er meer welvaart. Er werd

minder per bus gereisd en leden betaalden elkaar onderling benzinegeld voor vervoer per auto.

Wadlopen

Het waddegebied trok de VechtkanTERS aan. Begin jaren '70 hield men er het jaarlijkse VK-weekend, maar ook werd in die jaren door een flinke groep VK-leden deelgenomen aan alle wadlooptochten vanuit het Wadloopcentrum Pieterburen. Achtereenvolgens liep men in verschillende jaren naar Rottumerplaat, Simonszand, Engelsmanplaat, Schiermonnikoog en Ameland. Onvergetelijke herinneringen voor de deelnemers: tot je knieën in de modder, tot je middel door een slenk vol water, opdrogend in de warme zon over de uitgestrekte zandplaten, een onweersbui boven Borkum zien hangen, plotseling opkomende zeemist tijdens de tocht naar Schiermonnikoog, of opgehaald worden met een boot vanaf Rottumerplaat. Puur natuur!

Dauwtrappen

Hemelvaartsdag. In Nederland is het gewoonte om

op deze dag te gaan dauwtrappen en ook dit fenomeen werd door de VechtkanTERS ingevoerd. Om 04.00 uur 's morgens verzamelde men zich bij de familie Baas-Bosch aan de Emmaweg 15 en men wandelde daarna langs de Vecht en door het bos van Gunterstein naar de Scheendijk. Rond 05.00 uur belde men eigenaar Heus van café 'De Eerste Aanleg' wakker voor koffie, men huurde een paar roeiboten en ging een uurtje roeien op de trek-
gaten en de plas. Daarna wandelde men vrolijk weer terug door de Bethunepolder richting Maarssen om rond een uur of acht met een lekker ontbijtje te eindigen bij de familie Baas aan de Emmaweg 44. Jarenlang was dit een vast onderdeel van het VK-jaarprogramma.

De Vierdaagse van Apeldoorn

Nadat in de zestiger jaren al kleine groepjes VechtkanTERS individueel deelnamen, zagen we in deze periode vaker, jaren achtereenvolgend, een groep op de weg bij de Vierdaagse van Apeldoorn. Men wandelde weliswaar individueel, maar tijdens de intocht liep

Vierdaagse Apeldoorn 1973

Vierdaagse Apeldoorn 1976

Vierdaagse Apeldoorn 1986

men in groepsverband, al zingend. Vier dagen lang ging men met eigen auto's heen en neer naar Apeldoorn, waar de start was vanuit muziekcentrum 'Orpheus'. In tegenstelling tot Nijmegen kon men hier gezamenlijk 4x 30 kilometer lopen, de routes gingen meer door de natuur, bossen en heide, maar waren best zwaar en velen vonden ze zwaarder dan

die van Nijmegen, waar meer geplaveide wegen werden bewandeld. Dag 1 liep men naar Beekbergen en Loenen, dag 2 door de Kroondomeinen van 't Loo naar Vaassen, op dag 3 ging men naar Assel en Hoog Soeren en de laatste dag stond in het teken van Hoenderloo. Tijdens deze Vierdaagse had de VK-groep een prima eigen verzorging bij zich. Lid Anton Renes nam dit op zich (in latere jaren samen met Janny van Hoorn) en kweet zich met verve van zijn taak. Iedereen was jaloers op de mooie rustplekjes die hij voor de Vechtkanterswandelaars wist te vinden. Ook bleef een grote groep de Vierdaagse van Nijmegen lopen en enkele leden, zoals Ans Weijers en Piet Buijs, liepen beide Vierdaagse achter elkaar in hetzelfde jaar. Wel had men inmiddels meerdere logeeraadressen, want aan het verblijf bij de familie Rossen kwam halverwege de jaren '70 een eind. De familie was te zeer op leeftijd gekomen om deze krachttoer ieder jaar te volbrengen. In 1970 was er bij het 25-jarig jubileum nog een grote verrassing. Als dank trad het Maarsse fanfarekorps van UTD een halfuurtje op in de Helmerstraat.

De Ronde van Zuid-Limburg

Ook de Ronde van Zuid-Limburg was een wandelfestijn dat in deze periode jarenlang door de Vechtkanters werd bezocht. Een tweedaagse op zaterdag en zondag (30 + 40 km.) en dan op maandag nogmaals 30 km. als je de driedaagse liep. Ook hierheen ging men vaak met eigen auto's, al moesten de tweedaagse lopers soms per trein terug. Men verbleef in particuliere huizen en later in pensions, waarbij de namen van Witsiers/Heerlen en pension 'Ostara' van de familie Fens in Schin op Geul belangrijk waren. De routes waren behoorlijk pittig. Vaak kleine paden door het bos en slingerend over de Limburgse heuvels. Meermalen was de grond door eerdere regen nat geworden en dan is de Limburgse löss spekglad! Dag 1 liep men een grote lus richting Brunsumerheide, Ubachsberg. Dag 2 was de beroemde route door 'Klein Zwitserland' met camping De Rozenhof in Epen als centrale rustplaats, waarbij ook Eijs, Nijswiller, Wahlwiller en Mechelen werden bezocht en het 'Miljoenspoorlijntje' meermalen werd gekruist. Wie nog de derde dag liep passeerde het Geuldal en Valkenburg. Ook hier was Anton Renes jaarlijks de verzorger. Terug

Uitsnede van de gezamenlijke nederlandse wandelsportbonden

Prijs € 1,-

naar huis ging er natuurlijk Limburgse vlaai mee!

Andere nationale prestatietochten

Door heel Nederland waren er nog andere meerdaagse wandelevenementen, waaraan VK-leden meededen. Lid Henk Koppenol was degene die als eerste lid de Friese Elfstedentocht wandelde. Lid Frans Ermen ging jaren achter elkaar naar de Zeeuwse wandelvierdaagse vanuit Kruiningen en de Kempische wandeltweedaagse. Ook de Tweedaagse van Amersfoort werd gelopen door o.a. Jaap Dirks en Ans Weijers. De NWB zette door heel Nederland wandelroutes uit die in meerdere dagen gelopen konden worden. 't Jagerspad, een wandeling van 60 kilometer rond Apeldoorn werd door een flinke groep Vechtkanterers in twee keer volbracht en was een goede voorbereiding op de Vierdaagse van Apeldoorn! Andere routes waren bijvoorbeeld het Hanzepad, de IJsselweg, de Duinweg en het Veluwepad. Die werden ook door VK-leden individueel gelopen. Van een andere organisatie is de langste wandeltocht: het Pieterpad, ruim 400 kilometer van Pieterburen in Groningen naar de Sint Pietersberg bij Maastricht. Lid Tom Greuter liep deze route uit.

Internationale tochten

In het vorig tijdsblok meldde ik u al dat o.a. lid Henk Koppenol ver over de grens wandelde in Israël, Japan en Korea. In dit tijdsblok was er regelmatig een VK-vertegenwoordiging bij de Zwitserse Tweedaagse vanuit Bern. Een weekend wandelen, heen en terug per trein, onderdak in het ijsstadion van Bern, met de Gurtenbahn de helling op, wandelen langs de rivier de Aare en een kijkje nemen bij de beroemde berenkuil. Voor alle deelnemers onvergetelijke herinneringen! In het noorden van Zwitserland namen VK-leden deel aan de driedaagse van Romanshorn. Een van de dagen stak men per boot de Bodensee over om in, toen nog, West-Duitsland verder te wandelen. Ook reisde men regelmatig per bus naar de Duitse Eifel om vanuit Heimbach te wandelen te midden van prachtige herfstkleuren en men nam stevast een flesje Mariënwalder Klosterlikeur mee naar huis. Maar het meest bijzondere was misschien wel een wandelend groepsoptreden bij de Val de la Marne wandeling vanuit Crêteil, een voorstad van Parijs! In het jubileumjaar 1986 ging men op een dag v.v. met de bus richting Parijs om daar deel te nemen aan een internationale wandeltocht van 20 kilometer langs de oevers van de Marne, maar ook als groep door het drukke Parijse verkeer onder politiebegeleiding! Een heel bijzondere ervaring.

Bestuursleden

In deze periode wisselde men wel van bestuursleden, maar een grote kern bleef. Voorzitter was Piet Dirks. Hij zorgde voor veel kopij naar de plaatselijke pers (Algemeen Dagblad en V.A.R.) en schreef stukjes onder het pseudoniem 'Wil van Zuilen'. Penningmeester was Wim Schreiber. Secretaresse was lange tijd Joke Grootveld. Als leden in het bestuur noemen we Cees Baas, Rita Baas-Bosch, Bep Vink, Steven van der Kreeft, Martha Dirks, Adriaan van der Sluijs, Jos Baas en Anton Baas.

Nieuwe namen

Natuurlijk bleven veel mensen die we in de jaren '40, '50 en '60 noemden nog steeds lid. Anderen stopten en er waren vanzelfsprekend ook sterfgevallen in de vereniging die erin hakten. Vooral het op middelbare leeftijd overlijden van Thomas Versteeg en Anton Renes voelde men als een groot ge-

mis binnen de club. Er kwamen gelukkig ook weer veel nieuwe leden bij, zowel bij de jeugd, als bij de senioren: Lammert Boorsma, Diny en Mieke Schotanus, Annemieke en Marianne Roep, Jolanda van der Scheur, Cor van Veldhuizen, Janny Pak, Wim en Martin Postma, Tineke Los, Wilma Otten, Irka Albrecht, Tonnie Rikken, Lidie Baas, Cees Baas, Wim van Vliet, Wim de Graaf, Letty Timmer, Annetta Dirks, Carel-Jan Borleffs sr. en jr., Wim en Mar Oostenrijk, Piet en Tonia Buijs, Rinze en Tiny Nieuwhof, Ciny Hassing, George de Jong, Frans Ermen, Co de Rooij, Greet van Duijn, Ineke Dekker, Joma van Megen, Tom Greuter, Corrie Thie, Wijnand en Bep Clements, Nico en Ronald van Rossum, Iet Kiezenbrink, Lida de Boer. Veel leden die weer jarenlang de kleuren van de VK droegen en sorry...ik vergeet ongetwijfeld nog wat namen.

Feliciteatie van burgemeester Waverijn bij 50-jarig jubileum

Burgemeesters waren beschermheer

In deze periode werd aan de Maarssense burgemeesters gevraagd of ze beschermheer van de club wilden zijn. Daaraan werd graag gehoor gegeven en een aantal burgemeesters verzorgde de prijsuitreiking bij de Vecht- en Plassentocht en was tijdens een VK-weekend ergens present om samen met de VK-leden te genieten van een lekkere maaltijd. Met name de burgemeesters Q. Waverijn en E. d'Hont, vergezeld door hun echtgenotes en kinderen, genoten zichtbaar met de VK-club mee bij een aantal activiteiten.

De eigen Vecht- en Plassentocht

De eigen Plassentocht ging Vecht- en Plassentocht heten. Van een frequentie van eens in de vijf jaar

ging men naar jaarlijks. Startplaatsen waren op een zaterdag half april (rond de oprichtingsdatum van 17 april!) o.a. recreatiezaal de Wilgenplas en strandbad de Maarsseveense Plassen. De routes waren 5-10-15-20-25-30-35- en 40 kilometer. Die laatste afstand werd later vervangen door de 42,2 kilometer, de marathonafstand, en dat bleek een groot succes en een gouden greep. Jaarlijks kozen zo'n honderd lopers speciaal deze afstand als goede training, maar zeker ook vanwege de mooie routes en de goede begeleiding onderweg! Het betekende veel werk. Al vanaf 04.00 uur 's morgens waren de route-uitzetters op pad. De routes werden onderling verdeeld en meestal was men in de polders tussen Breukelen, Tienhoven, Westbroek en Oud-Zuilen te vinden en konden de Vecht en Plassen door de wandelschare worden bewonderd. Ook de dames van het inschrijfbureau hadden vaste taken: wandelboekjes stempelen, controles op de route uitvoeren, het verkeer regelen, de jury rondrijden, ... er was veel te doen. Vooraf moesten de parcoursbeschrijvingen worden gedrukt, medailles en bekertjes worden besteld bij de firma Cuprolux en de E.H.B.O.- en juryleden worden gevraagd. Gelukkig mochten de tochten veel deelnemers begroeten met een top van 1500 deelnemers in het jaar 1976, toen men het 40-jarig jubileum vierde. Maar ook bij het 50-jarig jubileum in 1986 waren er 1200 deelnemers en werd er groots uitgepakt. Alle clubleden sloten aan het eind van de dag deze feestelijk af met een gezellig etentje. Ook de weergoden deden in al die jaren hun best. Meestal was het droog weer, al stond er vaak wel een stevige wind. Bijzonder was ook dat men van veel landeigenaren speciale toestemming kreeg om te lopen over paden en terreinen die gewoonlijk niet toegankelijk waren voor publiek, zoals het Moordenaarslaantje, de Inundatiedijk, de bosschages bij Gunterstein en delen van paden rond Slot Zuylen en het Zuilense Bos. Hekken werden speciaal geopend voor de wandelschare. Ook zorgde men voor goede rustgelegenheden op de routes: de kantine van tuindersvereniging 'Ons Genot' in Oud-Zuilen, 'de Eerste Aanleg' in Breukelen, Het 'Olde Rechthuis' en 't Kikkertje' in Tienhoven, cafeteria De Gram in Westbroek en de rustgelegenheid bij 'de Strook' langs de Nieuweweg. Geen wonder dat er veelal alleen positieve berichten waren van alle deelnemers, die graag weer terugkwamen en

VECHT- EN PLASSENTOCHT

Wandeling van de jeugdgroep in 1971

dat er veel reclame werd gemaakt door wandelaars onderling voor deze 'tocht van het jaar!' Een deelnemersaantal van meer dan 1000 bij een wandeltocht kwam niet vaak voor!

Nieuwe clubs

In deze jaren wandelde men nog veel in groepsverband, zingend en om prijzen. Vaak bij collegawandelclubs van de S.G.W.B., maar ook regelmatig daarbuiten om een tegenbezoek te brengen aan clubs die de VK-Vecht- en Plassentocht bezochten. Vooral in het zuiden van het land was en is wandelen nog heel populair en daar kwamen dan ook de groepen vandaan die echte concurrenten waren voor de prijzen. De Gondeliers/Hardinxveld-Giesendam, Prins Bernhard/Leerdam, Voorwaarts/Heerlen, Brabants Glory/Tilburg, Alico/Schijndel, de Ploeg/Zelhem, de Bosbesjes/Groesbeek, Smit/Kinderdijk, Milsbeek/Milsbeek, B.A.B./Gorinchem, Marijke/Barendrecht, S.I.A./Schoonrewoerd en Oud-Beijerland/Oud-Beijerland zijn net als de

Vechtkanters gevestigde namen uit de Nederlandse wandelsportgeschiedenis. Niet zelden wist de VK-groep toch eerste te worden! Vaak slonk de groep op de eigen S.G.W.B.-tochten tot 13 à 17 personen en bij bijzondere tochten liep dit aantal weer op tot ver boven de 20. Een van de hoogtepunten was zeker een eerste prijs in het verre Zuid-Limburg bij een tocht van Voorwaarts-Heerlen, gewonnen door De Vechtkanters als 'outsiders' te midden van vele zeer goede wandelgroepen uit het Limburgse en Brabantse land.

Jubilea en reclame

Om de vijf jaar stond men stil bij een lustrum: die van 1971, 1976 (40 jaar), 1981, 1986 (het gouden jubileum!!) waren in deze periode belangrijke gebeurtenissen. Veel deelnemers aan de eigen Vecht- en Plassentocht, veel belangstellenden bij recepties, bijzondere activiteiten voor de leden in zo'n jubileumjaar en bijzondere reclame. Zo verschenen er mooie stickers met een nieuw (moderner en kleur-

WANDELSPORT

Een reünie van
Nederlandse Wandelsport Beoefenaars(sters), in de
Vechtstreek, op de van ouds bekende:

Vecht- en Plassentocht

Datum: zaterdag 27 april 1985

Vertrekplaats: Recreatiecentr. Maarssseveense plassen
Herenweg 53 - Maarssen

Vertrektijd: vanaf 9.00 tot 13.00 uur

Keuze uit de afstanden: 5- 10- 15- 20- 25- 30- 35 km of
thans ook de MARATHON wandeling - afstand 42,2 km -

Heerlijk de natuur in, het kan nog

Gaat U
met ons mee?

Wij bieden U:
Gezellige wandelingen
Sportieve wandelingen,
Recreatieve wandelingen,
Prestatie wandelingen,
Trimwandelingen.

Organisatie:
DE VECHTKANTERS - MAARSSSEN

Affiche aankondiging Vecht- en Plassentocht 1985

rijker) VK-embleem, sigarenbandjes, wijnflessen met speciaal etiket, bijzondere wandelplaatjes voor in de wandelboekjes en speciale bекers en medailles. In al die jaren waren deelnemers in staat een fraaie verzameling medailles te vergaren, voorzien van een geel-rood-blauw lint. Als afbeelding werden gebouwen en landschappen uit de Vechtstreek gebruikt, zoals 'Goudestein', 'Doornburgh', 'de molens bij Oud-Zuilen' en 'Slot Zuilen'.

Gezelligheid

Het werd al eerder vermeld: Bij 'De VechtkanTERS' ging het om meer dan wandelen alleen. Er werd ook gezorgd voor onderlinge binding door activiteiten en clubavonden. Bij gebrek aan een eigen clubhuis gebeurde dit vaak bij de leden thuis, al waren ook de zalen van het 'Trefpunt', 'Westhill', café 'Ome Klaas' en later de kantine van metaalbedrijf Mattijssen plekken waar de VK-schare vaak bijeen kwam. Minimaal één keer per jaar werd er hartstochtelijk gekegeld, waarbij men zelf na iedere worp de negen kegels weer recht op moest zetten. Dat gebeurde in 'café Ome Klaas' aan de Langegracht. Aan het

begin van het nieuwe jaar kwam men bijeen voor de nieuwjaarswensen en het bingoën, dat toen nog kienen werd genoemd. Als prijzen waren er door de leden zelf meegebrachte cadeautjes en de felbegeerde jaarkalenders en agenda's. Natuurlijk werd er voor de inwendige mens goed gezorgd. Ook nu baktten de VK-damesleden er weer flink op los. Be-roemd was ook de erwtensoep-trainingstocht vanuit Huize Dirks-van Hoorn. Iedereen liep graag vanaf de Amsterdamsestraatweg een rondje door Oud-Zuilen, want men wist dat men daarna kon aanval-len op de heerlijke erwtensoep en roggebrood met spek van Janny Dirks. Tijdens clubavonden decla-meerde lid Rinze Nieuwhof vaak een gedicht, men loste puzzeltjes en rebussen op, of bekeek foto's van de gelopen tochten. Zelfs werden er nog spe-ciale dia-avonden gehouden om met deze beelden de herinneringen aan een voorbij verenigingsjaar, wandeltochten en VK-weekenden, op te halen.

Individueel wandelen

Er waren in 1989 nog maar een stuk of veertig actieve(senior) leden en een tiental ondersteunende leden. De jeugdafdeling was verdwenen. Wandelen was niet meer 'in' bij de jeugd. Het werd teveel als militaristisch gezien. Veel jeugdleden waren inmiddels getrouwd, hadden een eigen gezin met jonge kinderen en kozen ervoor om de 'vrije' zaterdag te besteden aan huis, huishouden en gezin. De tijd ver-anderde en in de maatschappij werd het individu-ele belang vaak gesteld boven gemeenschappelijke belangen. Langzamerhand verdween aan het einde van deze periode het groepslopen om prijzen bij de VK. Op zaterdag liep een (merendeels vaste) groep VK-ers gezellig individueel en in eigen wandeltem-po de tochten. Later kwamen daar ook de leden bij die op zaterdag wat langere afstanden wilden lopen en liever niet in groepsverband, omdat ze een hoger wandeltempo aanhielden. Zij kozen onderling lan-gere tochten uit, maar liepen wel als VechtkanTERS en in VK-kleding, al werden sommigen ook lid van andere (lange afstand lopers)-verenigingen. Een aantal leden zag zelfs niet op tegen prestatietochten van meer dan 100 km., die voor een groot deel in de nachtelijke uren werden gelopen. Zo koerste men langzaam op naar het laatste decennium van de 20e eeuw met als motto: 'Geniet nu, 't is later dan je denkt!!'

De mgr. A.E. Rientjes-ULO aan de Bolensteinsestraat.

Door: Arie de Zwart

In november 1953 werd besloten een rooms-katholieke ULO-school te stichten in Maarssen; deze was ook bedoeld voor leerlingen uit de regio. In de gemeenteraadsvergadering van 30 maart 1954 werd een financiële tegemoetkoming toegezegd voor de nieuwe school. Na een voorbereidingsperiode werd het onderwijs gestart op 1 september 1954. De

Het grote probleem in de aanvangsperiode was de huisvesting. In het eerste jaar werd het onderwijs gegeven in het huis van de heer Van Es, op de hoek van de Schippersgracht en de Wilhelminaweg, en in de naaikamer van het Patronaatsgebouw². Dat stond in de voormalige tuin van het Mariagesticht (Nonnerie), nu Nassauplein.

Het voormalige patronaatsgebouw. Het stond op enige afstand tegenover het vroegere R.K.-schoolgebouw waar nu de kringloopwinkel De Sirkel gevestigd is.

school begon met twee leerkrachten, het hoofd de heer H.A. van Es en onderwijzer J.A.C. de Wit. Op dezelfde dag waarop het rooms-katholieke ULO-onderwijs een aanvang nam, ging mgr. A.E. Rientjes met emeritaat. Hij was sinds juli 1929 pastoor van de Heilig Hart Kerk in Maarssen. Landelijk gold hij als één van de beste kenners van de kerkelijke kunst. Ook wat betreft zijn bijdragen aan de kennis van de plaatselijke en de Vechtstreekgeschiedenis had hij zijn sporen verdiend. En in de Maarssense parochie was hij vijftig jaar een gewaardeerd pastoor. Het was dus niet zo verwonderlijk dat het bestuur en de leiding van de school het als een eer beschouwden dat de ULO zijn naam mocht dragen.¹

Het Patronaat was gevestigd in de oude jongensschool, met bouwjaar 1884³. In dit gebouw begon het Uitgebreid Lager Onderwijs op uiterst primitieve wijze. De leerlingen werkten aan houten tafels gedragen door schragen. In het tweede jaar, dat liep vanaf 1 september 1955 tot mei 1956, werden alle negentig leerlingen ondergebracht in het Patronaat en kregen daar les van vier leerkrachten. De verwachting was dat de school, met ook veel leerlingen uit de regio, snel zou groeien en daarom was dringend een eigen gebouw nodig. Tijdens de eerder genoemde raadsvergadering bleek dat het schoolbestuur toen al een perceel bouwgrond op het oog had aan de Bolensteinsestraat tussen de

Pastoor A.M. Jansen spreekt in het voorjaar van 1955 op de bouwplaats een aantal genodigden toe.

boerderij van Kroon⁴ en de bocht in de straat bij Bolenstein. Toen, na een overlegperiode, een principeakkoord met de gemeente bereikt was over de bouw van een school op dit kavel kreeg architect ir. Th. van Gendt de opdracht een schoolgebouw te ontwerpen.

In het voorjaar van 1955, bij de bijeenkomst voor het slaan van de eerste heipaal, maakten de leerlingen van beide eerste klassen in spreekkoor in een geestig gedicht gewag van allerlei omstandigheden waarin de bouw van de

Onder toezicht oog van de heibaas slaat burgemeester De Ruiter de eerste heipaal in de grond. Links op de voorgrond pastoor Jansen. Rechts van hem architect Van Gendt. Over de rechter schouder van de pastoor kijkt ook kapelaan Van 't Klooster mee.

Het schoolkoor onder leiding van de heer H.A. van Es.

school begon. En nadat Annie Samsom de nabijgelegen ridderhofstad Bolenstein en Herman Verkroost in het Frans het werk hadden bezongen, gaf het hele koor met een “een twee, halen ... heien”, het sein voor het officiële begin van de bouw.

In aanwezigheid van een aantal genodigden heeft burgemeester H.J. de Ruiter vervolgens een knaap van een betonnen eerste paal van ruim twee ton in de grond geheid.

In de loop van het tweede cursusjaar,⁵ in mei 1956, werd het nieuwe gebouw geopend, dat fraai en goed geoutilleerd was. Onder grote belangstelling van geestelijke en andere autoriteiten ont-

sloot burgemeester De Ruiter de haldeur, nadat hem een enorme sleutel -waarin de echte was verpakt- was overhandigd door Ankie Slager en Wim van Kooten. Zij waren de laatste lopers van een estafetteploeg die de sleutel in triomf door het dorp had gevoerd. Pastoor mgr. A.M. Jansen richtte zich in zijn welkomstwoord speciaal tot oud-pastoor mgr.

Burgemeester De Ruiter opent officieel het schoolgebouw door de haldeur te ontsluiten.

A.E. Rientjes, waarin hij benadrukte dat deze school ook door haar naamgeving de grijze herder dankte en diens naam vastlegde in de historie. Verder werden vertegenwoordigers van het gemeentebestuur, de deken van Breukelen pastoor J.B. Leisink en andere autoriteiten begroet. Daarna ontving directeur Van Es definitief de sleutel van de school. Burgemeester De Ruiter en onderwijsinspecteur J. Bierling spraken en vervolgens ook oud-pastoor Rientjes die hulde bracht aan het schoolbestuur.

In de pauze zong het nieuwe Rientjes-ULO-koor onder leiding van de heer A. Pijnenburg voor deze

In 1959 werd het dwarsvleugeltje in gebruik genomen.

gelegenheid gemaakte liedjes. Daarna spraken nog deken Leisink, de heer Luif namens de St. Lebnisvereniging en de heer D. Dekker, hoofd van de openbare Koningin Juliana ULO. De heer Van Es sloot de grootse bijeenkomst met een bewogen rede, waarin hij onder meer het vertrouwen uitsprak dat de school een sieraad voor Maarssen en een weldaad voor de Vechtstreek zal worden. In vergelijking met wat men achter de rug had was het nieuwe gebouw een geweldige verbetering. Maar door de snelle groei van het aantal leerlingen achtervolgde het ruimtegebrek al spoedig de school weer. Al in 1959 werd er uitgebreid met een dwarsvleugeltje met twee lokalen.

Al gauw zat men opnieuw in de problemen en moesten er een paar lokalen gebruikt worden van de voormalige meisjesschool achter de Kaatsbaan (nu

Oud-pastoor mgr. A.E. Rientjes spreekt woorden van grote waardering voor het schoolbestuur.

Nassauplein). Die werden weer verlaten met het gereed komen in het begin van de zeventiger jaren van de openbare lagere Burgemeester De Ruiterschool aan de Bolensteinseweg, waar de Rientjesmavo toen drie lokalen huurde. In 1973 werd de Mavo verrijkt met drie noodlokalen, maar daarbij moesten in 1974 nog steeds twee lokalen in de De Ruiterschool worden gebruikt. Dat was echter nog steeds niet voldoende om alle 340 leerlingen die toen de school bezochten goed in onder te brengen. Geregeld moest de le-

De heer De Wit heeft van 1965 tot november 1977 leiding aan de school gegeven.

rarenkamer gebruikt worden voor de lessen, terwijl men een paar maal per week zelfs was aangewezen op de ruimte van de conciërge, waarin elf leerlingen les kregen, zittend op een paar stoelen en in de vensterbank.

In die tijd (1974) was men bezig met plannen om een nieuwe veertienklassige school te bouwen bij de Stationsweg op de plaats waar nu een deel van

het verpleeghuis Snavelenburg staat. Met het vorderen van de huizenbouw in Maarssenbroek kwam het bestuur op de gedachte om daar een nieuwe school te realiseren en niet bij de Stationsweg. En zo werd in de loop van 1980 een nieuwe school in gebruik genomen in Valkenkamp.

Experimenten

In 1965 werd de school door het Ministerie van Onderwijs gevraagd experimenteerschool te worden voor het in 1968 door de Mammoetwet in te voeren Mavo-systeem. De bekende mijnheer Van Es trad bij het begin van de experimenteerschool terug als hoofd. Hij bleef nog wel in dienst als leerkracht. De heer De Wit werd toen hoofd van de school. En in 1968 met de invoering van de nieuwe wet werd hij directeur van de Rientjes-Mavo. Tot november 1977 was deze gewaardeerde leider actief in de school. Toen hij door ziekte vervroegd het onderwijs verliet werd

VECHT-, AMSTEL- EN RIJNSTREEK, DONDERDAG 20 OKTOBER 1977

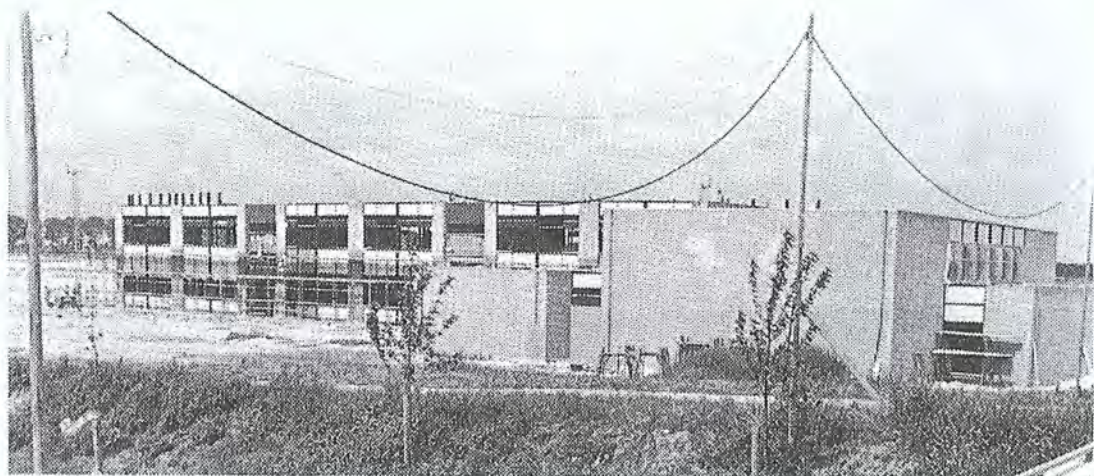

Foto: Jan J. van Dijk.

Leerlingen Rientjes-Mavo namen afscheid van directeur De Wit

Na een officieel afscheid zaterdagmorgen en de H. Mis zaterdagmiddag hebben de leerlingen van de Rientjes-Mavo afscheid genomen van hun directeur, de heer De Wit. Op ieder lokaal stond een schooljaar en als je dat lokaal maar opzocht, dan was je verzekerd van het weerzien van je schoolkameraden. Het was er geweldig gezellig, oud-leraren, oud-leerlingen, het leek wel een reünie. De heer en mevrouw De Wit hebben heel wat handen moeten schudden in het lerarenlokaal. Op de foto ziet u de eerste lichte van de Rientjes-ULO, met links voor de heer en mevrouw De Wit.

(Foto J. J. v. Dijk, Maarssen)

De mgr. A.E. Rientjes-mavo in Valkenkamp bijna gereed voor gebruik.

Foto: Jan J. van Dijk.

hij opgevolgd door de heer W.J.H.M. Beumers. Onder zijn leiding sloot de school zich in 1978 aan bij het Mavo-project waarmee de mogelijkheid ontstond om in het nieuwe gebouw in 1980 onderwijs te geven dat beter inspeelde op de individuele verschillen van de leerlingen.

Nawoord

De feestelijkheden in verband met het 25-jarig bestaan op 1 september 1979 werden uitgesteld en gecombineerd met de opening van het nieuwe gebouw in 1980 in Valkenkamp. Het gebouw aan de Bolensteinsestraat was daarna voor het Mavo nog niet verloren, want het werd nog enkele jaren gebruikt door de Koningin Juliana Mavo. Tot ook deze school naar Maarssenbroek vertrok. Na nog een periode onder meer gebruikt te zijn door een gemeentelijke dienst, brandde in het begin van de negentiger jaren het toen leegstaande gebouw af. Op het terrein van de school kwam een aantal huizen en een appartementengebouw.

Met dank aan de heer H.G. Verkroost voor het beschikbaar stellen van een aantal afbeeldingen.

Noten:

- 1 Nog altijd is na ruim 57 jaar aan de rooms-katholieke Mavo de naam van Rientjes verbonden.
- 2 Het jongenspatronaat werd in Maarssen door pastoor Ariëns in 1908 opgericht. Kapelaan dr. B. Alfrink (later kardinaal) was van 1930 tot 1933 in Maarssen de laatste directeur. In 1933 werden alle patronaten opgenomen in een overkoepelende organisatie Katholieke Jongens Centrale. Het patronaatswerk werd daarbij in kleinere groepen effectiever georganiseerd. Het gebouw werd ook gebruikt op andere tijden voor het vormingswerk voor meisjes.
- 3 Eind 1953 betrok deze school een nieuw gebouw aan de Gerard Doustraat. Nu staat daar een appartementengebouw met onder meer boekhandel Bouwman erin.
- 4 Rechts van de kastanjeboom in die straat.
- 5 Regelmatig werden ouderbijeenkomsten belegd. Zo werd er op 5 oktober 1955 een avond besteed aan het probleem van de seksuele voorlichting, onder leiding van pastoor Jansen.

Reünie na 50 jaar.

Als toevoeging bij het voorgaande volgt nog de foto van een bijzonder gebeuren. In 2004 bij de viering van het 50-jarig jubileum van de mgr. A.E. Rientjesschool kwam onder meer een deel van de allereerste ulo-klas uit 1954 bijeen. Van deze groep werd toen de hieronder geplaatste foto gemaakt.

Bovenste rij, van links naar rechts:

Herman Verkroost, Wil van Breukelen, Jan Vriens, Annie Samsom, Piet Steenbrink en Hans Smorenburg.

Midden:

Hans van Zijl, Annie Steenbrink, meneer Peijnenburg, Annie de Lange, Sjaan van der Meer, Louis Voorn en meneer De Graaff

Onder:

Tonny Sijmons, Fia Kooy, Lies de Kruif, Lia van de Heuvel, Lidy van Nimwegen, Mien Peek en Loes van Hattum.

EERST DE HEREN, VERVOLGENS DE BURGERS

Deel 2

De invloed van notabelen op het plaatselijk bestuur, Maarssen na 1813

Door: Karin Strengers-Older Kalter

Nadat de Fransen eind 1813 waren vertrokken en Willem I Koning der Nederlanden werd, kent hij aan de elite van notabelen en gegoede burgers veel invloed toe. Wie vormden in Maarssen in de jaren na 1813 het plaatselijk bestuur en wie zijn de notabelen die bij het bestuur betrokken werden?

De Landstorm

Op 2 februari 1814 werden alle weerbare mannen tussen 17 en 50 jaar opgeroepen om in het logement De Zwaan, dat tevens dienst deed als gerechtshuis, zich in te schrijven voor de Landstorm. Dit was een orde-dienst op militaire leest. Burgemeester Van der Vliet had de opdracht gekregen van de gouverneur van de provincie om de mannen op te roepen. Dit reserve-leger was bedoeld als ondersteuning van het reguliere leger om de plaatselijke veiligheid te garanderen. Drie weken later kon hij de lijsten van drie bataljons doorgeven. Maarssen en Breukelen vormden twee bataljons van tezamen 568 man, Tienhoven, Vleuten en Zuilen vormden samen een derde, kleiner bataljon. De leden kregen geen uniform, maar zouden herkenbaar zijn aan een groene tak op de hoed; de officieren door een band.¹

De officieren werden zoals overal in Nederland uit de plaatselijke notabelen gekozen. De ambachtsheer van Maarssen, Diederik van Tuyll van Serooskerken, een neef van de gouverneur, werd luitenant-kolonel van het eerste bataljon, Van der Vliet kapitein. J.G. van Nes, op dat moment vrederechter in Maarssen, werd luitenant-kolonel van het tweede bataljon en Willem Huydecoper als burgemeester van Maarsseveen en Tienhoven majoor van het derde bataljon. Van Bijleveld uit Vleuten behoorde tot de officieren van het tweede bataljon.² De staf van officieren bestond verder uit de latere rentenier Gerrit Graafland (hij woonde op Weerstein te Nieuwersluis) en Ferdinand van Collen (hij woonde op Gunterstein te Breukelen). In het officierenkorps werden ook Jacobus en Johannes Dolmans benoemd. Jacobus Dolmans was een zwager van Van der Vliet. Vanaf 1816 zal hij jarenlang in het gemeentebestuur zitten. Johannes Dolmans was bierbrouwer. Frederik Hendrik van den Helm, zoon van de notaris en vroegere schout van Maarsseveen

Jasper van den Helm, behoorde eveneens tot de staf. De staf van de plaatselijke landstorm is een afspiegeling van de mannen die er in de komende jaren, direct of indirect, in het bestuur van Maarssen toe zouden doen. Luitenant-kolonel Mr J.G. van Nes, in 1814 vrederechter, had zelfs een landelijk politieke carrière voor zich. In 1817 wordt hij Tweede Kamerlid. Omdat hij zich zo fel uitliet over het financieel beheer onder Willem I werd hij echter in 1818, mede door toedoen van gouverneur Van Tuyll, niet meer als kamerlid herkozen. Van Nes wordt als de belangrijkste en in ieder geval als eerste Utrechtse liberaal beschouwd.³

In Maarssen is hij onder meer bevriend met Laurens Wetzler, zoals blijkt uit een krabbeltje van Wetzler aan “amice” Willem Huydecoper. Wetzler schrijft daarin dat, nu hij toch bij zijn vriend Van Nes langsgaat (deze woonde op het buiten Zuylenveld), hij het contract over een financiële afwikkeling van de overleden heer Van Loon mee kan nemen.⁴ Wetzler was in 1802 vanuit Amsterdam op de Vijverhof in Breukelen komen wonen. Toen zijn vrouw een jaar later tijdens een rit met een koets verdrong ging hij in 1806 in Maarssen op het buiten Hazenburg wonen.⁵

Notabelen en vrienden

Toen in 1815 op een novemberavond bij de andere notaris van Maarssen, Jasper van den Helm, en zijn zoon Frederik Hendrik bij hun huis Diependaal in Maarsseveen werd aangebeld, bevond Van den Helm zich in goed gezelschap. Willem Huydecoper, die in het nabij gelegen huis Doornburgh woonde, zijn 18-jarige neef Jan Elias Huydecoper, zoon van Joan, en Gerrit Graafland waren bij hem op bezoek.

Een van de andere gasten was baron Alexander van Westerholt; hij bewoonde het huis Bolenstein. De twee dienstboden die na het aanbellen opendeden, kregen van een onbekende een brief overhandigd waarin van Van den Helm geëist werd dat hij binnen een kwartier duizend gulden in contanten of in goud of juwelen bij het hek van het naastgelegen huis Mariënhof moest neerleggen. Met zijn allen gingen ze naar buiten op zoek naar de afperser en wisten daar de man te pakken te krijgen. Willem Huydecoper maakte er als burgemeester een proces-verbaal van op.⁶

Het proces-verbaal beschrijft behalve het delict ook het sociaal contact van Jasper van den Helm, notaris en oud-schout van Nieuw-Maarsseveen, met de plaatselijke notabelen. Zoals we bij Van der Vliet al zagen bood het ambt van notaris op het platteland kansen. Ofschoon naar opleiding lang niet zo hoog als een academisch geschoold persoon - de meeste notarissen leerden hun vak in de praktijk

en aan de hand van vaste formulierenboeken - gaf het beroep maatschappelijk mogelijkheden. In de Franse tijd werden zowel Van der Vliet als Van den Helm schout van hun dorp. Van der Vliet blijft dit na 1813. Een vergelijking van hun notariële praktijkvoering laat zien dat Van den Helm meer notabelen als cliënt leek te hebben. Grote boedels werden vaker bij hem geveild. Hij pakte een verkoping ook groot aan: een gedrukte aankondiging van de verkoop van de "magnifieke boedel" van De Pretto is daarvan een voorbeeld. Van den Helm beheerste bovendien de Franse taal. Gedurende de Franse tijd waren zijn aktes in het Frans geschreven, die van Van der Vliet altijd in het Nederlands. Wat de sociale contacten betreft, leek Van den Helm meer bij de plaatselijke aristocratie te horen.⁷

Want ook al was die avond de heer van Maarsseveen, Joan Huydecoper, niet bij Van den Helm aanwezig, hij liet zich in zijn vriendschap voor hem niet onbetuigd, zoals blijkt uit een brief van Joan aan zijn broer Willem van oktober 1815. Vanuit Amsterdam liet hij hem weten dat hij vergeten was "le nomination pour le jeune Van den Helm (en) place de Van Heel" naar Den Haag te sturen, maar dat hij dat die dag in orde zou maken.⁸ Zekerheid om welke benoeming het zou gaan is niet te geven,

maar genoemde Van Heel was Martinus Gousset van Heel, gemeenteraadslid van Maarsseveen. Joan Huydecoper behoorde tot de inner circle van de Amsterdamse elite en laat dit ook duidelijk weten aan zijn broer "buiten" als hij hem een jaar eerder schrijft dat hij niet voor vrijdag naar "buiten" kan komen vanwege een "Heerenavondpartij in Felix" (Meritis). Het lidmaatschap van dit chique genootschap was zeer toonaangevend. In de beslotenheid van de eigen kring hield men zich hier bezig met kunst en wetenschap, maakte muziek of genoot ervan. En men gaf partijen, zoals de genoemde Herenavondpartij. Felix gold als zeer voornaam; heren en dames verschenen er alleen in groot tenue. De koninklijke familie bezocht er geregeld de concerten wanneer men in de hoofdstad was.⁹ Bijna terloops vermeldt Joan zijn koninklijke contacten: hij was de avond tevoren ook nog op het paleis geweest.¹⁰

Voor koning, keizer en pastoor

In alle drukte van koninklijke besluiten kondigde Willem I in januari 1814 een algemene dank- en bededag aan die "door de leraren der onderscheiden godsdienstige genootschappen" moest worden gehouden. In Maarssen was de helft van de ongeveer 1350 inwoners katholiek, de overige inwoners waren voor het merendeel hervormd; 92 inwoners waren joods. Van katholieke zijde was de animo voor de nieuwe vorst groot. Nadat Willem I tot Soeverein Vorst was uitgeroepen haastten zich de aarts priesters (zij waren de tussenpersonen tussen de nuntius in Munster en de pastoors in hun provincie) om hem een hulde te gaan brengen. De aarts priester van de provincie Utrecht, Gerardus van Nooy woonde net als zijn voorgangers in Maarssen en was daar tevens pastoor. Om naar Den Haag te kunnen komen huurde hij voor vier dagen een "Franse wagen". De aarts priesters werden door de vorst goed ontvangen want de Italiaanse nuntius Ciamberlani schreef in februari 1814 aan Van Nooy dat nu "betere tijden aanbreken".¹¹ Toen de koning later dat jaar op weg naar Utrecht door Maarssen kwam, hield Van Nooy een toespraak "vol gevoelens van hoogachting namens de Roomsche Katholieke Geestelijkheid". In een concept-toespraak refereert hij zelfs aan bisschoppelijke tijden en sprak over een welkom "op den ouden Stichtse grond".¹² De blijheid van het eerste moment hield overigens niet stand. Toen Van Nooy in 1816

een schrijven met het Koninklijk Besluit kreeg om in zijn kerk over te gaan “tot het afsmecken van een gelukkige verlossing voor de prinses” reageerde hij dat “Rooms-katholieke geestelijken geen dominees zijn en zich zo niet mogen laten behandelen en dat zij, zeker nu de grondwet vrijheid van godsdienst waarborgt, zich niet meer door iedere burgemeester die hun een KB stuurt in het kerkelijke de wet voor (moeten) laten schrijven”.¹³

Na de dank- en biddag werd een algemene feestdag aangekondigd vanwege de vrede die op 31 mei 1814 met Frankrijk was gesloten. Vanuit Utrecht werd verzocht “om de blijde mare daags na ontvangst van de aankondiging onder andere door het luiden en spelen van de klokken en door het uitsteken van de vlaggen van de torens, publieke gebouwen aan de ingezetenen bekend te maken”.¹⁴

Op 10 juni laat de burgemeester aan alle ingezetenen en “opgezetenen” weten dat op 12 juni ‘s morgens de klokken zullen luiden van 07.00 tot 08.00 en ‘s middags ook nog twee keer. De vlaggen zullen worden uitgestoken van de toren en van de schepen en schuiten. Om aan dit “blijde Vredesfeest, dat aan alle volken rust en welvaart zal brengen”, nog meer luister bij te zetten wordt de ingezetenen verzocht om ‘s avonds van 09.00 tot 12.00 uur hun huizen te verlichten.

Bij deze feestdag blijft het niet, want twee weken later kondigt de gouverneur een ander heuglijk evenement aan. De keizer van Rusland komt in Nederland en zal op 4 juli vanuit Amsterdam de provincie Utrecht aandoen en onder andere langs Maarssen komen. Het leek de gouverneur wel betamelijk als er een aantal leden uit het plaatselijk bestuur bij wijze van welkom de keizer opwachten en een aantal hem uitgeleide doen. Van de Landstorm wordt verwacht dat deze in twee gelederen langs de straatweg staat, te regelen door de luitenant-kolonel van het bataljon.

En natuurlijk moeten de klokken luiden en de vlaggen weer uit. De gouverneur verwacht ook vlaggen bij zoveel mogelijk “particuliere huizen”, die met groen versierd moeten worden.¹⁵

Niet de burgemeester, maar Wetzler als lid van de commissie die de komst van de keizer gaat voorbereiden schrijft terug dat men meteen aan het werk gaat. Een vaandel maken zal op deze korte termijn

overigens niet meer lukken, meent hij en ondertekent om het geheel kracht bij te zetten met zijn titel. Op de brief van gouverneur Van Tuyll zijn links onderaan in de kantlijn de namen van de leden van de commissie genoteerd: Graafland en Wetzler, burgemeester Van der Vliet, Willigenburg en Nieuwenhuyzen. Iemand heeft er op 5 juli bijgeschreven: “voldaan”.¹⁶ De commissie voor de komst van de keizer was de eerste in de serie van commissies, die de komende jaren het gemeentebestuur zou bijstaan.

(Endnotes)

- 1 www.legermuseum.nl
- 2 RHC Vecht en Venen archief gemeente Maarssen inv. nr. 109
- 3 Santen, von p.123
- 4 HUA archief familie Huydecoper inv. nr. 67, 2.1.32.1. inv. nr. 688 De schoonmoeder van Joan Huydecoper was Maria Cornelia van Loon.
- 5 www.Hugenholtz.com/brieven Noot bij huwelijksdicht uit het archief van de familie Hugenholtz
- 6 HUA archief familie Huydecoper inv. nr.67, 2.1.32.1. inv. nr. 700
- 7 Zijn vader, een fervent patriot, was in 1787 gevlucht naar Amsterdam. Hij heeft nog even zijn rehabilitatie meegemaakt, nadat hij tot schout van Nigtevecht was benoemd. Zie Strengers-Olde Kalter, 2011, 18
- 8 HUA archief familie Huydecoper inv. nr.67, 2.1.32.1. inv. nr. 688 En of hij “la nouvelle que Paris...” had gehoord, “mais on ne dit rien de Napoleon”.
- 9 Aerts, 2006, 169-171
- 10 HUA archief familie Huydecoper inv. nr.67, 2.1.32.1. inv. nr. 688
- 11 HUA archief aartsbisdom Utrecht, nr. 39 p.17 Bij noot: in oud-archief Ab. Utrecht no 2 : brief van 11 febr. '14.
- 12 HUA archief aartsbisdom Utrecht, nr. 39, p.17
- 13 HUA archief aartsbisdom Utrecht, nr. 39, p.59
- 14 RHC Vecht en Venen, archief gemeente Maarssen, inv. nr. 102, mei 1814
- 15 RHC Vecht en Venen, archief gemeente Maarssen, inv. nr. 102, mei 1814
- 16 RHC Vecht en Venen, archief gemeente Maarssen, inv. nr. 102, juni 1814

Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk

Deel 2

Maarssens Transportbedrijf gebroeders Hoek initiatiefnemer voedseltransport Polen in 1981.

Op zondag 13 december 1981 is Maarssen landelijk op de kaart gezet. Op die dag vertrokken ruim honderd vrachtwagens geladen met hulpgoederen vanaf een gladde besneeuwde Zuilense Ring richting Polen. Die ochtend had een militair regime de macht

overgenomen en het doorgaan van het transport stond even op losse schroeven.

Twee mannen die zich hier enorm voor het Polen-transport hebben ingezet zijn de broers Henk en Jan Hoek van het gelijknamige transportbedrijf aan de

Gageldijk in Maarssen. In de oude Demka (sport)hallen in de Lage Weide lagen honderden tonnen aan hulpgoederen opgeslagen voor vervoer naar Polen. Op de nog net niet voor verkeer opengestelde nieuwe autoweg kon de colonne worden samengesteld. In een geweldig lange optocht vertrok de karavaan die zondag voor een onvergetelijke en moeilijke reis naar Polen. Ondanks eerder gedane toezeggingen van het militaire bewind dat het transport in Polen geen strobreed in de weg zou worden gelegd, moesten sommige chauffeurs enkele dagen achterblijven. Zij kwamen pas op 21 december terug.

Op 21 december 1981 is door de burgemeester van Maarssen, Q. Waverijn, en die van Utrecht, Henk Vonhoff, de Zuilense Ring officieel in gebruik genomen na terugkomst van de laatste lege vrachtauto's uit Polen, die geëscorteerd werden door de KLPD (Koninklijke Landelijke Politie Dienst) vanaf de Nederlandse grens.

De Kaatsbaan

Deel 13

Door: Cees Bloemendaal

In deze aflevering starten we met de beschrijving van de Maarsseveense kant van de Kaatsbaan, met het huidige Kaatsbaan nr. 2. Voor de samenvoeging van Maarssen en Maarsseveen in 1948 was de nummering aan deze zijde precies tegenovergesteld. In het verleden was dit pand nr. 27, daarvoor 23, dan weer 25 en 24.

Het markant op de hoek bij de Evert Stokbrug gelegen 17e eeuwse pand met een schoudergevel is rechthoekig en wordt afgedekt door een van pannen voorzien zadeldak. Het bezit verschillende schuifvensters. In de geveltop onder het venster bevindt zich het wapen van Zuilen met het jaartal 1654. Ver-

der in de Kaatsbaan een iets lagere aanbouw, waarin de bakkerij gevestigd was. Half in het dak zit een groot tweedeurs luik, daarachter ligt de voormalige opslagzolder. Uniek is het kleine uitstalkastje naast de voordeur.

Langs deze kant van de Kaatsbaan lag tot 1748 een boomgaard, deze was van de Meester-chirurgijn Hendrik Goedenart. De oudste gegevens hierover stammen uit 1721. In 1748 worden er 16 huizen gebouwd en later komen er nog acht huizen tussen. Dit maakt het zeer moeilijk om te achterhalen welk huis er soms precies wordt bedoeld. Met zekerheid kennen we vanaf 1748 de gegevens van dit pand. In dat jaar wordt het door Roeloff van Heun gekocht.

Zestien jaar later, in 1764, biedt hij het weer te koop aan met de volgende advertentie: *Uit de hand te koop eene schoone, groote en wel doortimmerde huysinge en annex Broodbakkerij met zijn turf en houtschuren en verder getimmerte, zijnde deze bakkerij voorzien van twee bakovens, een fornuis, twee troggen en verder alle gereedschappen tot eene bakkerij behorend, gelijk ook de huysinge met extra groote koornzolders, waarin de bakkersnering van onhegelijke tijden is geexercereert en nog met veel succes wordt gecontinueert, staande en gelegen aan de ophaalbrug. Te bevragen bij Roeloff van Heun in de gemelde bakkerij.*

Deze Roeloff was gehuwd met Cornelia van Eijkelkamp. De plaats van het huis werd aangeduid met Goudenstein nr. 1534. De advertentie werd op 22 augustus 1764 geplaatst en een jaar later, op 7 mei 1765, vond de verkoop plaats. Willem de Jongh kocht huis en bakkerij en J. Brinkman een boomgaard met erf en stal.

Op 11 februari 1773 staat vermeld dat hier eene brood en koekebakkersaffaire stond, met de vermelding dat voordien hier eene smederij of Hoeff-smitwinkel was gevestigd. Deze smederij werd in 1769 afgebroken en in 1770 werd op de plaats een nieuwe bakkerij gebouwd!

De volgende vermelding stamt uit juni 1774. Jan Brinkman, gehuwd met Elsie Verhagen, daarna met Willemina Hondebrink, transporteert huys, bakkerij, schuur en grond aan Cors de Jong, Wouter van Zeijst en Jacobus van Someren. Vreemd is dat Willem de Jongh niet genoemd wordt. Blijkbaar heeft Jan Brinkman zijn deel al eerder van hem overgenomen.

Een halfjaar later verkoopt hij op 27 december 1774 de zaak aan Hendrik Buter. Er staat niet vermeld dat hij van het vorige driemanschap de zeggenschap bezat. Op 9 mei 1775 neemt Hendrik Buter, gehuwd met Hendrikje Jerusalem, een plecht van 3000 gulden op bakkerij en schuur bij Willem Vianen. Blijkbaar lukt het Hendrik niet om de zaak tot bloei te laten komen, want in april 1776 verkoopt hij de schuur met erf en grond aan Roeloff van Heun.

De bakkerij en het woonhuis blijven nog in bezit van Hendrik Buter. Uit de volgende vermelding van 14 januari 1779 blijkt dat Hendrik is overleden, zijn weduwe Hendrikje laat de boel taxeren en het halve huis en de bakkerij zouden 1600 gulden waard zijn. Dan is er een hiaat van bijna 40 jaar in de aantekeningen, pas in 1818 komen we het navolgende tegen: de rond 1784 te Arnhem geboren Hendrik Soede is de nieuwe eigenaar en bewoner van dit pand. Er staat zelfs bij vermeld dat hij een Gereformeerde koek- en beschuitbakker was! Hij was gehuwd met Johanna Slok, rond 1786 geboren, en ze hadden samen negen kinderen! Hij had een jaaromzet van 340 mud tarwe en 80 mud rogge. In totaal ongeveer 25.000 kg graan.

Dan treffen we hier in 1850 Cornelis Barend Soede aan met de vermelding dat hij koopman was en ge-

huwd was met Johanna M. Muller, ene broodbakkerin. Twintig jaar later, in 1870, treffen we Theodorus Joh. de Hoog als broodbakker aan. Hij wordt zeven jaar later op 27 november 1877 opgevolgd door Nicolaas Coenen, die samen met zijn bakkersknecht Willem van Setten zijn klanten van brood voorziet. Na bijna 12 jaar neemt Willem Gerritsen de bakkerij over op 1 mei 1889. Hij blijft hier bijna 20 jaar bakker en dan komen we, in de twintigste eeuw, voor ons bekendere namen tegen. In juni 1908 neemt bakker Adrianus Oudhof de zaak over, tot hij in 1928 naar Maarssen verhuist. Dan komt voor een korte periode van een jaar bakker Christiaan H. Smidt hier brood bakken, maar hij houdt het snel voor gezien en verhuist op 4 april 1930 naar Utrecht.

Dan komt er weer een nieuwe bakker, die er bijna dertig jaar zijn klanten van dienst is en wel Arie van Hof. In zijn tijd worden de met takkenbossen gestookte ovens omgebouwd en eventueel vernieuwd om met elektriciteit op temperatuur gebracht te kunnen worden. Deze bakker was een sportief man, gezien de oude kwitanties die ik van zijn dochter mocht ontvangen. Hij was een verdienstelijk turner en lid van de Maarssense gymnastiekvereniging Lycurgus en tevens lid van de Maarssense Zwem- en Poloclub.

Op 12 december 1959 draagt hij de zaak over aan bakker H. Brokking, komende van de Langegracht 8, de voormalige bakkerszaak van de broer van Arie, Cees van Hof.

In 1965 wordt het pand door aannemer van Vredendaal voor 7500 gulden gerestaureerd.

De volgende bakker wordt op 6 oktober 1976 Cees Post, die als laatste bakker in dit pand tot 8 februari 1994 hier zijn brood verkoopt.

Na bijna 230 jaar als bakkerij dienst gedaan te hebben komt daar nu een einde aan. De boekhandel van Bouwman komt ervoor in de plaats. Deze verplaatst zich naar een nieuwe winkel op het Pieter de Hooghplein en maakt plaats voor de winkel van Marie Chantal, die gespecialiseerd is in kinder-, baby- en kleuterkleding. Op 16 mei 2010 wordt de winkel door Imara, de nieuwe eigenaar, omgedoopt tot Kaats 2.

Een uit Oud-Maarsseveen verdwenen molen

In 2013 zal de Stichting de Utrechtse Molens 50 jaar bestaan. In het kader van dit jubileum is de heer G.H. Keunen uit Utrecht, al jaren een erkend windmolendeskundige, op verzoek van de genoemde stichting doende om een heruitgave van het Provinciale Utrechtse Molenboek voor te bereiden¹. De Stichting de Utrechtse Molens heeft thans 23 molens in haar bezit, waaronder ook alle windmolens in de voormalige gemeente Maarssen. Tegenwoordig worden de molens van de SDUM beheerd door de Stichting Het Utrechts Landschap. Zie voor meer informatie over Het Utrechts Landschap en de bescherming van de molens in Utrecht bijvoorbeeld www.utrechtslandschap.nl. Enige tijd terug werd ik door de heer Keunen gebeld met een verzoek om meer informatie omtrent een foto van een poldergemaal in de rubriek "Uit de oude schoenendoos". Uit dit aardige gesprek vloeide voort dat ik, ten behoeve van zijn onderzoek voor het nieuwe boek, een schriftelijke inventarisatie maakte van alle in dit periodiek verschenen artikelen over de molens in Maarssen². Afgezien van een aantal losse foto's van de molens bleken er door verschillende auteurs maar liefst 11 artikelen over dit onderwerp te zijn geschreven. Inmiddels heb ik opnieuw een verzoekje om te helpen mogen ontvangen. Helaas gaat deze vraag over een opmerkelijke gebeurtenis, het verplaatsen van een complete molen, die in 1802 in Oud-Maarsseveen plaatsvond. Dat is inmiddels al wel erg lang geleden en ooggetuigen zijn er uiteraard niet meer. Tegenwoordig zouden kranten en TV aan zo'n spektakel volop aandacht besteden en zijn gegevens erover, bijvoorbeeld via het internet, gemakkelijk terug te vinden.

Maar misschien heeft iemand van onze lezers wel eens iets gehoord over het verplaatsen van een wipwatermolen (zie afb. 1) van Oud Maarsseveen naar Westbroek, een oude fundatie in een weiland gezien, of ooit een oude landkaart of afbeelding gezien waar de molen op staat. Navraag bij deze en gene heeft nog niets opgeleverd. Daarom worden allen die mogelijk iets weten over deze molen vriendelijk verzocht eventuele informatie aan mij door te willen geven. Voor alle duidelijkheid: dit betreft dus beslist niet de Maarsseveense watermo-

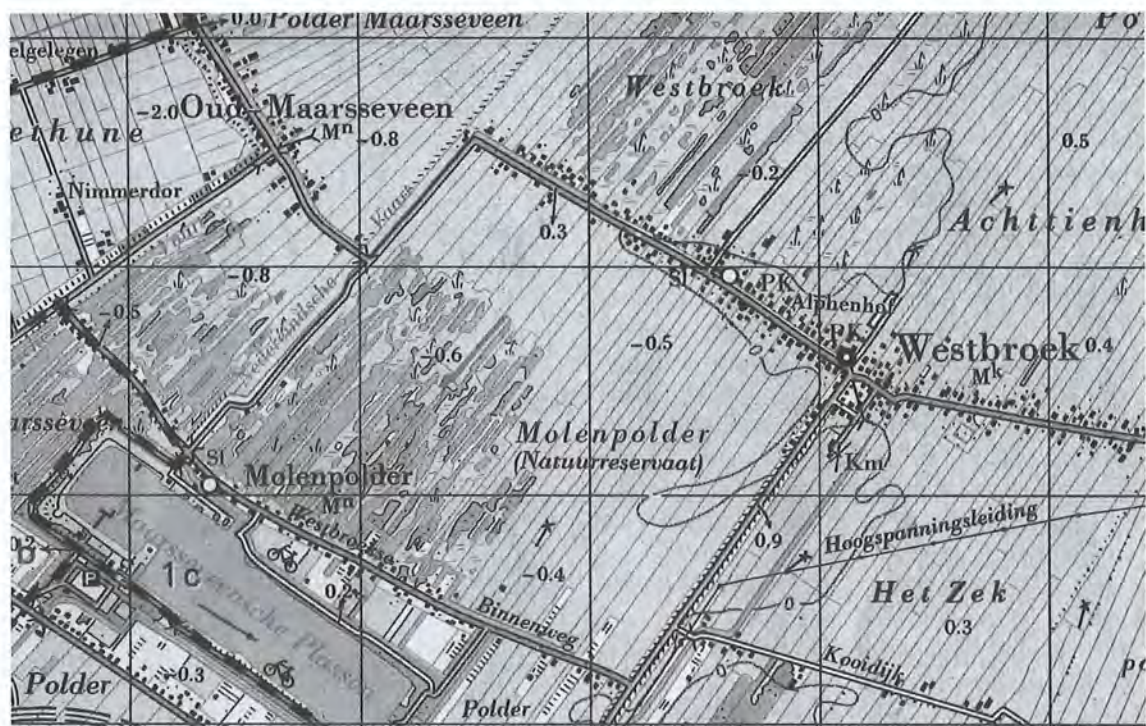

Afb. 1) Deel van een prentbriefkaart particuliere collectie met een wipwatermolen. Voorbeeld van de uit Oud-Maarsseveen verdwenen molens.

len, de in 1931 afgebroken molen van 'Van Garderen', die ten oosten van de Zogwetering stond. De heer Keunen en velen met hem zijn erg benieuwd of deze oproep nog iets zal opleveren.

Waar zou de molen gestaan hebben?

Hierover schrijft Keunen mij: "Oud-Maarsseveen is destijds een onderbemaling geweest, een polder in de polder Maarsseveen. De wat kleine (wip)watermolen heeft gestaan op de aangegeven plek en was daar eind 19e eeuw nog aanwezig." De kopie waarop de oorspronkelijke standplaats van de molen is aangegeven en de plaats in Westbroek waar hij heen ging is helaas niet bruikbaar voor publicatie. Zie daarom afbeelding 2 met daarbij een beschrijving van de bedoelde plaatsen.

Afb. 2) Een klein gedeelte van de topografische kaart van Maarsse en omgeving. De verdwenen molen heeft vermoedelijk gestaan ten westen van de Heuvellaan in Oud-Maarsseveen, ongeveer ter hoogte van boerderij Vredegoed. Hij werd in 1802 verplaatst naar de Huis te Hartpolder in Westbroek. Dit is ten oosten van de Kerkdijk in Westbroek. Ongeveer op de plaats van het huidige Bert Bospad.

Wat is in oude stukken al over de molen gevonden?

Het verhaal van de verdwenen molen is gebaseerd op archiefonderzoek. Zo vond Keunen o.a. de volgende gegevens, die hij mij toezond om zijn vraag te onderbouwen.

“Reglement op den Watermolen van den Hartpolder onder Westbroek³. Vastgesteld bij overeenkomst van Geërfden, 4 maart 1802.”

“De eigenaars van eenige landen onder Westbroek, te zamen groot honderd en vier morgen, dezelve hunne landen gebragt hebbende onder ééne Polder, en gemaakt hebbende een accoord, tot het ten gemeene kosten aankopen van een wipwatermolen, staande onder Maarsseveen, en het transporteren van dezelve op het land van het huis het Hart, competerende de Heer Jan Festus van Breugel, die permissie vergunt had, om op hetzelfde de molen ten gemeenen profijte te stellen, met qualificatie op de Mrs Timmerlieden, J. en G. de Groot, om die

molen te kopen, dezelve af te breken en ter plaatse voorschreven op te bouwen, met de nodige verbeteringen, en hetgeen verder nodig is en behoort, te bewerkstelligen, alles blijkens dat accoord door landgenooten getekend en sub dato 3 September 1801 overgebragt ten Protocolle van Mr Cornelis de Wijs, als Notaris ten fine aldaar gedeponerd te blijven.”

“De molenaar zal voor maalloon genieten zes stuivers jaarlijks, van iedere morgen in deze Polder geleveren.”

Uit andere bronnen blijkt dat de molen van polder Huis te Hart een voorganger had, die in 1674 tot de grond toe afbrandde. Hetzelfde gebeurde, de geërfden hadden helaas weinig geluk, al snel ook weer met de uit Maarsseveen afkomstige molen. Zoals blijkt uit een concept rekwest⁴ van de poldermeesters van de polder Het Huis te Hart aan de landdrost van het departement Utrecht. Hierin verzoeken zij in 1809 om “goedkeuring van de

schouwbrief" en om "de voorwaarden van aanbesteding voor de herbouw van de in 1802 geplaatste doch in 1808 afgebrande watermolen".

Al met al een spannend verhaal waar we best wat meer over zouden willen weten. Met veel dank aan de heer Keunen voor het ter beschikking stellen van zijn gegevens.

Hans Sagel

(Endnotes)

- 1 Eerder verscheen in 1972 het "Molenboek Provincie Utrecht" door B. Belonje, J. den Besten, K.M. Dolman, J.D.H. van der Neut en W.A.G. Perks. Daarna in 1991 het "Nieuw Utrechts Molenboek" door J. den Besten, G.J. Pouw en G. de Vries.
- 2 Periodiek HKM Jaargang 1, nummer 1, juni 1974 tot Jaargang 38, nummer 2, mei 2011
- 3 Utrechts Plakkaatboek. Deel II blz. 293 en 294. (U.B. Utrecht. L. fol.531)
- 4 Oud archief van de polder Het Huis te Hart, 1809

Uit de oude schoenendoos (nr. 47) De Sweserengseweg

In juni 1980 werd dit kiekje gemaakt tijdens een zondags wandelingetje langs de zandbaan waarop wat later de Sweserengseweg aangelegd zou worden. Thans is deze weg – bij dit landelijke beeld is dat moeilijk te geloven – één van de drukste wegen van heel Maarssen waar dagelijks duizenden auto's passeren. De jonge, uit het weiland gebroken, koe kijkt richting Zuilen (Swesereng) en wij kijken met de fotografe naar Maarssen. De gebouwen rechts aan de horizon, o.a. de groenten- en fruitzaak van De Groot, staan aan het begin van de Tuinbouwweg. Op het weiland links werden eind jaren 80, van de weg afgeschermd door een houten geluidwerende schutting, de woningen aan de Dr. A.R. van Lingelaan en de Meijenlaan gebouwd. De vele passerende automobilisten zien nauwelijks iets van deze woningen want daarvoor is de schutting, die op de plaats staat die de koe met zijn linker voorpoot nauwkeurig aanwijst, veel te hoog. Links aan de horizon lijkt het weiland iets omhoog te lopen doordat daar toen nog de laatste resten van een zanddepot lagen, dat ontstond toen de gemeente Maarssen na het graven van de Maarsseveenseplassen en de ruilverkaveling zand overhield. Het enige dat na ruim 30 jaar nog steeds bestaat is de sloot waar de koe doorheen is gekomen. Deze sloot is nu alweer vanaf november 1989 de zeer gewaardeerde, natuurlijke afgrenzing van mijn achtertuin.

De rechtsstaande, veel oudere foto is ook in Maarsse genomen. We zien hierop een kruidenierszaakje in Maarssen omstreeks 1931. Met reclame voor Erdal (schoensmeer), Van Nelle's Pakjes Koffie en Gebroken Thee en Heineken's Bieren. De kerstdagen zullen vast niet ver weg zijn, want in de etalage wordt reclame gemaakt voor Kerstkransjes. Ze kosten maar "25 ct per half pond". Jammer genoeg is de prijs op het andere bordje met de tekst: "Voor de Feestdagen" niet goed te lezen. Hierop is een "flesch wijn" in de aanbieding, waarbij "1 pot boerenjongens gratis"!

Waar vind je zo'n geweldige zaak? Dat willen we wel graag weten. Aan de lezers de vraag: waar was deze winkel en wie was de eigenaar met zijn jongste bediende? Om u een beetje te helpen: de familienaam begint met een "N" en is ook die van een van de huidige raadsleden van onze gemeente Stichtse Vecht.

Heeft u op- of aanmerkingen naar aanleiding van deze rubriek of misschien zelf een voor publicatie geschikte foto, dan wordt u vriendelijk verzocht dit schriftelijk of telefonisch door te geven aan: J.H. Sagel, Van Lingelaan 85, 3602 PB Maarssen, tel: 561457, e-mail: J.H.Sagel@kpnplanet.nl.

Over historie gesproken

Het Olde Regthuys

sinds 1657

Eten, drinken

Leuk etenje?, leuk eetenje!

www.hetolderegthuys.nl

Het Olde Regthuys, Leen van Nifterlake 101
3612 BP Tienhoven, Telefoon 0346 - 23 13 82

TOPKLASSE

SIERO SCHILDERS

Nassastraat 71 Maarssen Tel. 562310

PYGMALION BEELDENDE KUNST

**Nederlandse schilderkunst en grafiek van eind 19de eeuw
& beeldhouwkunst van midden 20ste eeuw**

Grote collectie Vechtschilders met werken van
P.J. Lutgers, Nicolaas Bastert,
Fred. Van Rossum du Chattel, Willem van Leusden e.v.a.
Tevens bijzondere boeken over de Vechtstreek o.a.
S. Stopendaal "De Vechtstroom, Van Utrecht tot Muiden,
verheerlijkt door honderd gezichten" (1790),
P.J. Lutgers, "Gezigten aan de rivier de Vecht" (1836)

Open: tijdens tentoonstellingen vrij, t/m zo.-13 tot 17 uur & op afspraak
Langegracht 44 - 3601 AJ Maarssen Tel: 0346-556736 Jaap.Versteegh@Pygmalion-art.com
www.pygmalion-art.com

TWEEWIELER-SPECIALIST

DE HAAN

VERKOOP EN REPARATIE TWEEWIELERS

ONDERDELEN EN ACCESSOIRES.

EIGEN REPARATIE-AFDELING

OPEN MA/T/M VRJ. 8.00-12.30 / 13.30 - 18.00
 VRIJDAG AVOND 19.00/21.00
 ZATERDAG 8.00-16.30
 WOENSDAG GESLOTEN.

NASSAUSTRAT 105
 3601 BD MAARSSSEN
 0346-561615

Nassastraat 14
 3601 BG Maarssen
 t 0346 - 58 50 30
 f 0346 - 58 50 40
 e ritter@era.nl

www.eraritter.nl

Erwin Ritter en Annemarie Ritter-van Duuren

• aankoop • verkoop • verhuur • taxaties • hypotheek